

הַלְבוֹת טִמְאַת מֵת פֶּרֶק בֹּא

א. מִנִּין לְצִמִּיד פֶּתִיל שְׁמִצִּיל בְּאֵהָל הַמֵּת: שֶׁנֶּאֱמַר "וְכָל כָּלִי פְתוּחַ, אֲשֶׁר אֵין-צִמִּיד פֶּתִיל עָלָיו טִמָּא, הוּא" (במדבר יט, טו) הָא יֵשׁ צִמִּיד פֶּתִיל עָלָיו, טָהוֹר. וּמִפִּי הַשְּׁמוּעָה לְמַדּוּ שְׁאֵין הַכְּתוּב מְדַבֵּר אֵלָא בְּכָלִי חֶרֶס בְּלִבָּד, כָּלִי שְׁאֵינוּ מִטִּמָּא אֵלָא דֶּרֶךְ פִּתְחוֹ; וְלִפְיֶכָּךְ אִם הָיָה פִּתְחוֹ סָתוּם, וּמִקָּף צִמִּיד פֶּתִיל הָצִיל עַל כָּל שִׁבְתוֹכוֹ.

ב. קָל וְחֹמֶר לְכָל הַכֹּלִים שְׁאֵין מְקַבְּלִין טִמְאַה, שִׁיִּצִּילוּ בְּצִמִּיד פֶּתִיל; וְהֵן כָּלִי גָלְלִים, כָּלִי אֲבָנִים, כָּלִי אֲדָמָה, וְכָלִי עֲצָמוֹת הֶדֶג וְעוֹרוֹ וְעֲצָמוֹת הָעוֹף, וְכָלִי עֵץ הַבָּא בְּמִדָּה, וְנִסְרִים שְׁלֵעַץ שֶׁהֵן פְּשׁוּטִין וְאֵין־כֹּלִים, וְגִלְמֵי כָּלִי מִתְּכוּת: כָּל אֵלוֹ, מִצִּילִין בְּצִמִּיד פֶּתִיל.

ג. אִם הַדְּבָרִים שִׁבְתוֹךְ כָּלִי הַמִּקָּף נִצּוּלוֹ קָל וְחֹמֶר לִבְלוּעִין, וְלִכְלִים שֶׁתַּחַת הָאֲהָלִים. מֵה בֵּין אֲהָלִים, לִכְלִים שְׁמִצִּילִין בְּצִמִּיד פֶּתִיל שֶׁהַכֹּלִים אֵין־מִצִּילִין אֵלָא בְּצִמִּיד פֶּתִיל, וְהָאֲהָלִים מִצִּילִין בְּכֶסֶּוּי בְּלִבָּד. מִשְׁפָּךְ שֶׁכִּפְּהוּ, מִצִּיל בְּכֶסֶּוּי: אֵף עַל פִּי שֶׁקֶצֶתוֹ נָקוּב, נָקַב קֶטֶן הָרִי הוּא כְּסָתוּם.

ד. כָּל הַכֹּלִים הַמִּצִּילִין בְּצִמִּיד פֶּתִיל אִם הָיָה בָּהֶן טַפַּח עַל טַפַּח עַל רוּם טַפַּח, וְכִפְּאָן עַל פִּיהֶן עַל הָאָרֶץ אֵף עַל פִּי שְׁלֵא מִרַח בְּצִמִּיד פֶּתִיל מִן הַצְּדָדִין, הָרִי אֵלוֹ מִצִּילִין כָּל מֵה שֶׁתַּחֲתִיהֶן עַד הַתְּהוֹם: מִפְּנֵי שֶׁהֵן כְּאֵהָל, וְהָאֵהָל מִצִּיל; אֵלָא אִם כֵּן הָיָה הַכֹּלִי כָּלִי חֶרֶס, שְׁאֵין אֲהָלִי כָּלִי חֶרֶס מִצִּילִין.

ה. בִּיצַד: חֲבִית שֶׁכִּפְּיָה עַל פִּיהָ אֵף עַל פִּי שֶׁמֶרְחָה בְּטִיט מִן הַצְּדָדִין, כָּל מֵה שֶׁתַּחֲתִיהָ טִמָּא: שֶׁנֶּאֱמַר "צִמִּיד פֶּתִיל עָלָיו" (במדבר יט, טו), וְלֹא צִמִּיד פֶּתִיל עַל גִּבּוֹ. הַדְּבִיק פִּיהָ לְכוּתֵּל, וּמִרַח מִן הַצְּדָדִין מִצִּיל עַל כָּל מֵה שִׁבְתוֹכָהּ, וְעַל כָּל שֶׁכִּנְגְּדָהּ בְּכוּתֵּל; וְאִם לֹא מִרַח מִן הַצְּדָדִין, אֵינָה מִצִּיל שְׁאֵין כָּלִי חֶרֶס מִצִּיל מִשׁוּם אֲהָל, כִּמוֹ שֶׁבִּאֲרָנוּ.

ו. אֲבָל שְׁאֵר כָּל הַכֹּלִים הַמִּצִּילִין בְּצִמִּיד פֶּתִיל, שֶׁהֵיוּ פִּיּוּתִיהֶן דְּבוּקוֹת בְּדַפְּנֵי הַבֵּית מִצִּילִין בְּלֹא צִמִּיד פֶּתִיל, מִפְּנֵי שֶׁהֵן מִצִּילִין מִשׁוּם אֲהָלִים; לִפְיֶכָּךְ צָרִיךְ שִׁיְהִיָּה בְּדַפֵּן הַכֹּלִי טַפַּח שְׁאֵין הַכֹּלִים מִצִּילִין עִם דְּפָנוֹת אֲהָלִים, עַד שִׁיְהִיָּה לָהֶן דַּפֵּן טַפַּח.

ז. הָיָה לְכָלִי דַּפֵּן חֲצִי טַפַּח, וְהָיָה יוֹצֵא מִדַּפֵּן הָאֲהָל שְׁפָה חֲצִי טַפַּח, וְהַדְּבִיק זֶה לָזֶה אֵף עַל פִּי שִׁישׁ שֵׁם חָלָל טַפַּח, אֵינוֹ מִצִּיל: עַד שִׁיְהִיָּה טַפַּח מִמָּקוֹם אֶחָד.

ח. כִּשֵּׁם שְׁמִצִּילִין מִבְּפָנִים, עִם דְּפָנוֹת הָאֲהָל כֵּךְ מִצִּילִין חוּץ לָאֲהָל, אִם סִמְכָן לָאֲהָל: שֶׁהָרִי הָאֲהָל נִעֲשֶׂה כְּסוּי מִכָּל מָקוֹם. בִּיצַד: כָּלִי מֵהֶן שִׁישׁ לוֹ דַּפֵּן טַפַּח, שֶׁהֵנִיחוּ עַל גִּבֵּי יְתֵדוֹת חוּץ לָאֲהָל, וְסִמְךְ פִּיּוֹ לְדַפֵּן הָאֲהָל, וְהִיתָה טִמְאַה תַּחֲתֵיו כֹּלִים שִׁבְתוֹכוֹ טָהוֹרִין. וְאִם הָיָה סִמְךְ לְכוּתֵּל חֲצֵר, אוֹ לְכוּתֵּל גִּנָּה אֵינוֹ מִצִּיל, לְפִי שְׁאֵין־כּוּתֵּל אֲהָל; וְלִפְיֶכָּךְ כֹּלִים שִׁבְתוֹךְ הַכֹּלִי טִמְאִים, שֶׁהָרִי הָאֲהָל עַל הַטִּמְאַה.

ט. קוֹרָה שִׁישׁ בָּהּ פּוֹתֵחַ טַפַּח, וְהִיא נִתּוּנָה מְכוּתֵּל לְכוּתֵּל, וְטִמְאַה תַּחֲתִיהָ, וְקִדְרָה תְּלוּיָה מִן הַקּוֹרָה, וְהִיתָה הַקּוֹרָה נוֹגַעַת בְּפִי קִדְרָה כָּלוּ וּמִכְסָּה אוֹתוֹ כֹּלִים שֶׁכִּקְדְּרָה טָהוֹרִים, שֶׁהָרִי

הָצִלוּ בְּכֶסֶּוּי הָאֹהֶל לָהֶן ; וְאִם לֹא הָיָה פִּי הַקְּדָרָה מְכֻסָּה בַּקּוֹרָה, אֲלֹא בִּינִיָּהֶן רוּחַ כָּל מָה שֶׁבִּקְדָרָה טָמֵא, וְהַקְּדָרָה עֲצָמָה טָמְאָה.

י. בּוֹר שֶׁבְּתוֹךְ הַבַּיִת, וְטָמְאָה בַּבַּיִת, וְכָלִים בְּבוֹר אִם הָיָה מְכֻסָּה בְּנֶסֶר חֶלֶק, אוֹ בְּכָלִי הַמְּצִיל שֵׁישׁ לוֹ דִּפֶּן טַפַּח הָרִי כָּל מָה שֶׁבְּבוֹר טָהוֹר. הָיָה לְבוֹר בְּנִין סָבִיב לְפָיו, גְּבוּהַ טַפַּח עַל הָאָרֶץ בֵּין שְׁפָסָהוּ בְּכָלִי הַמְּצִיל שֵׁישׁ לוֹ דִּפֶּן, בֵּין שֶׁלֹא הָיְתָה לוֹ דִּפֶּן הָרִי זֶה מְצִיל, שֶׁהָרִי יֵשׁ לוֹ דִּפֶּן טַפַּח מִמָּקוֹם אֲחֵר.

יא. חֲדוֹת הַבְּנוּי בְּתוֹךְ הַבַּיִת, וּמִנּוֹרָה בְּתוֹכוֹ, וְהִפְרַח שְׁלָה יוֹצֵא וּמְכֻסָּה אֶת פִּי הַחֲדוֹת, וְנָתַן כָּלִי הַמְּצִיל בְּאֹהֶל הַמַּת עַל פִּי הַחֲדוֹת, וְהָרִי הוּא נֹשֵׁעַן עַל פֶּרֶח הַמְּנוֹרָה רוֹאִין : אִם תִּנָּטֵל הַמְּנוֹרָה, וְהַכָּלִי הַמְּצִיל עוֹמֵד הָרִי זֶה מְצִיל עַל כָּל שֶׁבְּחֲדוֹת, וְכָלִים שְׁבִין שְׁפַת הַכָּלִי וְשְׁפַת הַחֲדוֹת טָהוֹרִים עַד הַתְּהוֹם ; וְאִף הַמְּנוֹרָה טָהוֹרָה, אִף עַל פִּי שֶׁשְׁפַת הַפֶּרֶח נִרְאָה בֵּין הַכֶּסֶּוּי וְהַחֲדוֹת. וְאִם לֹא, הַכָּל טָמְאִים.

יב. חֲדוֹת הַבְּנוּי בְּתוֹךְ הַבַּיִת, וְכָלִי הַמְּצִיל נָתוּן עַל פָּיו, וְהָיְתָה טָמְאָה בֵּין שְׁפַת הַכָּלִי וְשְׁפַת הַחֲדוֹת, אוֹ בְּתוֹךְ הַחֲדוֹת הַבַּיִת טָמֵא : שְׂאִין הָאֹהֶל שֶׁבְּתוֹךְ הַבַּיִת מוֹנֵעַ הַטָּמְאָה, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ.

יג. הָיְתָה טָמְאָה בַּבַּיִת כָּלִים שֶׁבְּכוֹתְלֵי הַחֲדוֹת אִם יֵשׁ בְּמִקְוֵי טַפַּח עַל טַפַּח עַל רוּם טַפַּח, טָהוֹרִים ; וְאִם לֹא, טָמְאִים. וְאִם הָיוּ כוֹתְלֵי הַחֲדוֹת רְחֹבִים מְשֻׁלְּבִית בֵּין כֶּךָ וּבֵין כֶּךָ, טָהוֹרִים : מִפְּנֵי שְׂאִינָן חֲשׁוּבִין מְכוֹתְלֵי הַבַּיִת ; וְכַשֵּׁם שֶׁמְצִיל הַחֲדוֹת בְּתוֹכוֹ, כֶּךָ מְצִיל בְּכוֹתְלָיו.

יד. כֶּכֶר בְּאַרְנוֹ שֶׁהַתְּנוּרָה הִישָׁן הָרִי הוּא כָּלִי הַכָּלִים, שֶׁהֵן מְבִיאִין אֶת הַטָּמְאָה וְאִין נֹעֲשִׂין אֹהֲלִים ; וּמִפְּנֵי זֶה אִינוֹ מְצִיל עַל מָה שֶׁבְּתוֹכוֹ, אֲלֹא אִם כֵּן הָיָה מִקְּף צְמִיד פְּתִיל כְּשֶׁאֵר כָּלִים הַמְּצִילִין. וְכֵן בְּאַרְנוֹ שֶׁהַתְּנוּרָה הִחְדָּשׁ אִינוֹ כָּלִים לְעִנְיָן זֶה, אֲלֹא נֹעֲשֶׂה אֹהֶל ; לְפִיכֶךָ מְצִיל עַל מָה שֶׁבְּתוֹכוֹ בְּכֶסֶּוּי בְּלִבָּד בְּלֹא צְמִיד פְּתִיל, כְּאֹהֲלִים. וְכֶסֶּוּי הַתְּנוּרָה, הוּא הַנִּקְרָא סְרִידָה.

טו. תְּנוּרָה יִשָּׁן בְּתוֹךְ הַחֲדָשׁ, וְסְרִידָה עַל פִּי הַחֲדָשׁ, וְהָרִי הַכֶּסֶּוּי נֹשֵׁעַן עַל פִּי הַתְּנוּרָה הִישָׁן רוֹאִין : אִם כְּשִׁינָטֵל הִישָׁן, תִּפֹּל הַסְרִידָה לֹא הִצִּיל, וְכָל שֶׁבְּתוֹכוֹ טָמֵא ; וְאִם לֹא, הַכָּל טָהוֹר. הָיָה הַחֲדָשׁ בְּתוֹךְ הִישָׁן, וְהַסְרִידָה מְנַחֶת עַל פִּי הִישָׁן אִם יֵשׁ בֵּין הַחֲדָשׁ וְהַכֶּסֶּוּי פָחוֹת מִטַּפַּח כָּל שֶׁבְּתוֹךְ הַחֲדָשׁ טָהוֹר, וְכֹאֵלוּ הַסְרִידָה מְנַחֶת עַל פָּיו.

טז. סְרִידָה שְׁלֻחָרֵס שֵׁישׁ לָהּ שְׁפָה, וְהִיא עוֹדֶפֶת עַל פִּי הַתְּנוּרָה, וּמִקְּפֶת צְמִיד פְּתִיל הָיְתָה טָמְאָה תַּחְתִּיָּה אוֹ עַל גְּבֻהָ, שֶׁהַכָּל טָמֵא הָרִי כִּנְגָד אֲוִירוֹ שֶׁלְתְּנוּרָה טָהוֹר. הָיְתָה טָמְאָה כִּנְגָד אֲוִירוֹ שֶׁלְתְּנוּרָה כִּנְגָדוֹ עַד לְרִקִּיעַ טָמֵא, וְכָל שֶׁבְּתוֹכוֹ טָהוֹר.

יז. קְדָרָה שֶׁכְּפָאָה עַל פִּי הַחֲבִית, וּמִרַח דְּפִנוֹתֶיהָ עִם הַחֲבִית מְצַלֶּת עַל כָּל מָה שֶׁבְּתוֹכָהּ, וְעַל מָה שֶׁבִּינָהּ וּבֵין שְׁפַתוֹת הַחֲבִית. הוֹשִׁיבָה עַל פִּי הַחֲבִית כְּדִרְכָּהּ, וּמִרַח אֵינָה מְצַלֶּת : מִפְּנֵי שֶׁהַקְּדָרָה מִטָּמְאָה מְאֻיָּרָה ; וְאִין כָּלִי טָמֵא מְצִיל, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ.

הַלְבוֹת טִמְאַת מֵת פֶּרֶק כב

א. שוּלֵי הַמַּחְצִין, וְשוּלֵי קִרְקָרוֹת כָּלִים, וְדַפְנוֹתֵיהֶן מֵאַחוּרֵיהֶן
אֵין מְצִילִין בְּצִמִּיד פְּתִיל בְּאֵהֶל הַמֵּת; קִרְסָמָן, וְשַׁפָּן, וְעֶשֶׂן
כָּלִים מְצִילִין בְּצִמִּיד פְּתִיל: שְׁאִין מְצִיל בְּצִמִּיד פְּתִיל אֶלָּא
כָּלִים. כָּלִי חָרֵס שֶׁנֶּתֶן בּוֹ טֵיט עַד חֲצִיו, לֹא בְטָלוֹ; וְאִם הִשְׁקִיעַ
בּוֹ אֶת הַכָּלִים, מְצִיל.

ב. כָּלִי חָרֵס מְצִיל בְּצִמִּיד פְּתִיל, עַד שְׁיִנְקֵב בְּמוֹצֵיא רִמּוֹן;
וּבְגָדוֹל, עַד שְׁיַפְחַת רָבוֹ. כִּיצַד: כָּלִי גָדוֹל שֶׁנִּפְחַת רָבוֹ, וְהִקִּיפוּ
צִמִּיד פְּתִיל, וְסִתְּם מְקוֹם הַפְּחַת בְּצִמִּיד פְּתִיל הָרִי זֶה מְצִיל, אֶף
עַל פִּי שְׁאִינוֹ חָשׁוּב כָּלִי לְעִנִּין טִמְאַה.

ג. אֲבָל כָּלִי הַמֶּקֶף צִמִּיד פְּתִיל שֶׁהָיָה נָקוֹב אוֹ סְדוּק, וְלֹא סִתְּם
הַנֶּקֶב גִּטְמָא, וְאִינוֹ מְצִיל. וְכֵמָּה יִהְיֶה בְּנֶקֶב: אִם הָיָה כָּלִי
הָעָשׂוּי לְאֲכָלִים, שֶׁעוּרוֹ בְּמוֹצֵיא זֵיתִים; הָיָה עָשׂוּי לְמִשְׁקָה,
שֶׁעוּרוֹ בְּכוֹנֵס מִשְׁקָה. הָעָשׂוּי לְכָף וּלְכָף, מְטִילִין אוֹתוֹ לְחֻמְרוֹ;
וּמְשִׁינְקֵב בְּכוֹנֵס מִשְׁקָה, אִינוֹ מְצִיל עַד שְׁיִסְתְּם הַנֶּקֶב, אוֹ
יִמְעֻטְנוּ.

ד. תַּנּוּר שֶׁהָיָה סְרִידָה עַל פִּיו, וּמֶקֶף צִמִּיד פְּתִיל, וְנִתְּנוֹן בְּאֵהֶל
הַמֵּת, וְנִסְדָּק הַתַּנּוּר אִם הָיָה הַסְּדָק מְלֹא פִי מְרִדֵּעַ, שֶׁהוּא
הַקֶּף טֶפַח גִּטְמָא הַתַּנּוּר, וְאֶף עַל פִּי שְׁאִין הַמְרִדֵּעַ יָכוֹל לְהַפְּנֵס
בְּסְדָּק, אֶלָּא הָרִי הוּא כְּמוֹתוֹ בְּשׁוּוֹה; פְּחוֹת מִכָּאן, הַתַּנּוּר טָהוֹר.
נִסְדָּקָה הַסְּרִידָה שֶׁעַל פִּיו כְּמְלֹא פִי מְרִדֵּעַ נִכְנָס, הָרִי זֶה טִמְאַ;
פְּחוֹת מִכָּאן, נִצּוֹל בְּצִמִּיד פְּתִיל. הָיָה הַסְּדָק עָגוּל אֵין רוֹאִין
אוֹתוֹ אֲרוּךְ, אֶלָּא שֶׁעוּרוֹ מְלֹא פִי מְרִדֵּעַ נִכְנָס.

ה. תַּנּוּר הַמֶּקֶף צִמִּיד פְּתִיל, שֶׁנֶּקֶב נֶקֶב בְּעִינוֹ שֶׁלַּתַּנּוּר הַטּוֹחָה
אִם הָיָה הַנֶּקֶב מְלֹא כּוֹשׁ, נִכְנָס וְיוֹצֵא כְּשֶׁהוּא דוֹלֵק הָרִי זֶה
גִּטְמָא; וְאִם הָיָה הַנֶּקֶב פְּחוֹת מִזֶּה, נִצּוֹל. נֶקֶב הַתַּנּוּר מְצִידוֹ
שֶׁעוּרוֹ מְלֹא כּוֹשׁ, נִכְנָס וְיוֹצֵא שְׁלֹא דוֹלֵק.

ו. וְכֵן מְגוּפַת הַחֲבִית שֶׁנֶּקֶבָהּ, שֶׁעוּרָה כְּדִי שֶׁתִּפְּנֵס מִיצָה שְׁנִיָּה
שֶׁלְּשִׁיפוֹן בְּנֶקֶב; וְחֲצָבִים גְּדוֹלִים שֶׁנֶּקֶבוּ, שֶׁעוּרֵן כְּדִי שֶׁתִּפְּנֵס
מִיצָה שְׁנִיָּה שֶׁלִּקְנָה. פְּחוֹת מִכָּאן, טָהוֹרִין. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים,
בְּזִמָּן שֶׁנַּעֲשׂוּ לֵינָן. אֲבָל אִם נַעֲשׂוּ לְשֹׂאֵר הַמִּשְׁקִין אֲפִלּוּ נֶקֶבוּ
בְּכָל שָׁהֵן, גִּטְמָאוּ; וְאֵין צִמִּיד פְּתִיל מוֹעִיל לָהֶם, עַד שְׁיִסְתְּם
הַנֶּקֶב. וְאֶף בְּזִמָּן שֶׁנַּעֲשׂוּ לֵינָן, לֹא אָמְרוּ אֶלָּא שֶׁנֶּקֶבוּ שְׁלֹא בִּידֵי
אָדָם. אֲבָל אִם נַעֲשׂוּ בִּידֵי אָדָם אֲפִלּוּ כָּל שָׁהֵן, טִמְאִים; וְאִינוֹן
נִצּוֹלִין, עַד שְׁיִסְתְּם הַנֶּקֶב.

ז. חֲבִית שֶׁהָיָה מְלֵאָה מִשְׁקִין טָהוֹרִין, וּמִנִּיקִית שֶׁלְּחָרֵס בְּתוֹכָהּ,
וְהַחֲבִית מְקַפֶּת צִמִּיד פְּתִיל, וְנִתְּנוֹנָה בְּאֵהֶל הַמֵּת הַחֲבִית וְהַמִּשְׁקִין
טָהוֹרִין. וְהַמִּנִּיקִית טִמְאַה מִפְּנֵי שֶׁקִּצְתָּהּ הָאֲחֵת, בְּתוֹךְ הַחֲבִית
הַמְקַפֶּת, וְהַקִּצָּה הַשְּׁנִי פְּתוּחַ לְאֵהֶל הַמֵּת, וְאִינוֹ סָתוּם: אֶף עַל
פִּי שֶׁהָיָה עֲקוּמָה, אֵין הָעֵקוּם כְּסָתוּם.

ח. חֲבִית הַמְקַפֶּת צִמִּיד פְּתִיל שֶׁנֶּקֶבָהּ מִצְדָּה, וְסִתְּמוּ שְׁמָרִים
אֶת הַנֶּקֶב תְּצִיל. אֲגַף חֲצִי הַנֶּקֶב, וְסִתְּם חֲצִיו הָרִי זֶה סָפֵק,
אִם הִצִּיל אִם לֹא הִצִּיל. סִתְּם אֶת הַנֶּקֶב בְּזִמּוּרָה, עַד שְׁיִמְרַח
מִן הַצְּדָדִין; סִתְּמוּ בְּשְׁנֵי קְסָמִים, עַד שְׁיִמְרַח מִן הַצְּדָדִין וּבִין
זִמּוּרָה לַחֲבֵרְתָּהּ.

ט. וְכֵן נִסָּר שֶׁהוּא נִתּוֹן עַל פִּי הַתַּנּוּר, וּמִרַח מִן הַצְּדָדִין הִצִּיל;

היו שני נסרים, עד שימרח מן הצדדין ובין נסר לחברו. חבר את שני הנסרים במסמרים שלעץ וכיוצא בהן, או שלפף עליהן שגמין אינו צריך למרח מן האמצע.

י. במה מקיפין: בסיד ובגבסים, בזפת ובשעווה, בטיט ובצואה ובחמר ובחרסית, ובכל דבר המתמרח; ואין מקיפין לא בעבץ ולא בעופרת, מפני שהוא פתיל ואינו צמיד. ומקיפין בדבלה שמנה שלא הכשרה, ובבצק שנלוש במי פרות כדי שלא יטמא שדבר טמא, אינו חוצץ.

יא. מגופת החבית שנתחלחלה אף על פי שאינה נשמטת, אינה מצלת: שהרי נתרעע הצמיד. הפדור והפקעת שלגמי שנתנן על פי החבית, ומרח מן הצדדין לא הציל, עד שימרח על כל הפדור ועל כל הפקעת מלמטן למעלן. וכן במטלית שלבגד, שקשרה על פי הכלי; היתה שלגיר או שלעור, וקשרה במשיחה אם מרח מן הצדדין, הציל.

יב. חמת שלעור הדג או הניר, שהלביש בהן את החבית, וצורה מלמטה הרי זו מצלת; ואם לא צורה אף על פי שמרח מן הצדדין, לא הציל.

יג. חבית זפותה, שנתקלף החרס מלמעלה, והזפת שלה עומד, ונתן כסוי על הזפת, ודחקו עד שדבק בזפת, ונמצא הזפת עומד בין הכסוי ובין קרקע החבית הרי זה מציל; וכן בכלי המרים וכיוצא בהן מדברים המתמרחין, שהיה המתמרח בין הכסוי ובין הכלי כמו זר הואיל והכל דבוקין, הרי זה מציל.

הלכות טמאת מת פרק כג

א. כל הכלים המצילין בצמיד פתיל, מצילין על כל מה שבתוכן בין אכלין, בין משקין, בין בגדים וכלי שטף; זה הוא, דין תורה. אבל מדברי סופרים שכלי חרס המקף צמיד פתיל, אינו מציל אלא על האכלין ועל המשקין ועל כלי חרס אחרים שיהיו בתוכו; אבל אם היה בתוך כלי חרס המקף כלי שטף, או בגדים הרי אלו טמאים.

ב. ומפני מה אמרו שלא יציל על הכל, כשאר כלים המצילין: מפני ששאר הכלים המצילין, אינן מקבלין טמאה כלל, וכלי חרס מקבל טמאה, וכלי טמא אינו חוצץ; וכל כלי עמי הארץ בחזקת טמאה, כמו שיתבאר.

ג. ולמה לא אמרו כלי חרס שלעמי הארץ, לא יציל על הכל, ושלחבר יציל על הכל, שהרי הוא טהור: מפני שאין עם הארץ טמא בעיני עצמו, ויאמר הואיל וכלי חרס מציל על הכל, אחד אני ואחד החבר; ולפיכך השווו, וגזרו שלא יציל על הכל.

ד. ולמה אמרו מציל, על האכלין ועל המשקין ועל כלי חרס: מפני שאלו השלושה טמאים הן על גב עם הארץ בין קדם שיהיו באהל המת, בין אחר שיהיו שם תחת צמיד פתיל. ולעולם לא ישאל החבר מעם הארץ, לא אכלין ולא משקין ולא כלי חרס אלא על דעת שהן טמאין שהרי אין להן טהרה לעולם, ולא יבוא בהן לידי תקלה.

ה. אֲבָל כָּלִי שֹׁטֵף שׁוֹאֵל אוֹתָם הַחֵבֶר מֵעַם הָאָרֶץ, וּמִטְבִּילֵן מִפְּנֵי מַגַּע עִם הָאָרֶץ, וּמַעְרִיב שִׁמְשֹׁן, וּמִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן בְּטְהוֹרוֹת. לְפִיכֶךָ חָשׂוּ חֲכָמִים, שִׁמָּא יִשְׁאֵל מִמֶּנּוּ כָּלִי שֹׁטֵף, שֶׁכֶּבֶר הִיָּה תַּחַת צָמִיד פְּתִיל בְּכָלִי חֶרֶס שְׁלוֹ, שֶׁהָרִי עִם הָאָרֶץ הַזֶּה מִדְּמָה שְׁנִצּוֹל, וְהָרִי הוּא טָמֵא טְמֵאת שְׁבָעָה; וַיִּטְבִּילוּ הַחֵבֶר, וַיַּעְרִיב שִׁמְשׁוֹ, וַיִּשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ בְּטְהוֹרוֹת, וַיָּבֹא לִידֵי תִקְלָה. וּמִפְּנֵי זֶה, גָּזְרוּ שֶׁלֹּא יִצִּיל כָּלִי חֶרֶס עַל כָּלִי שֹׁטֵף שֶׁבְּתוֹכוֹ.

ו. כָּלִי חֶרֶס שִׁמְשְׁתַּמֵּשִׁין בָּהֶן בְּאִפְרָה הַפָּרָה, אוּ בְקִדְשִׁים עֲמֵי הָאָרֶץ נֶאֱמָנִים עַל טְהוֹרָתָם, מִפְּנֵי שֶׁהֵן נִזְהָרִים בָּהֶן הַרְבֵּה; וּלְפִיכֶךָ יִצִּילוּ עַל הַכֹּל בְּצָמִיד פְּתִיל, אִף עַל פִּי שֶׁהֵן שֶׁלִּחֶרֶס.

ז. אָדָם שֶׁהִיָּה נִתּוֹן בְּתוֹךְ הַחֲבִית, וּמִקְפֶּת צָמִיד פְּתִיל טְהוֹר; וְאִפְּלוּ עֲשִׂיָּה גּוֹלָל לְקֶבֶר. וַיִּרְאֶה לִי שֶׁזֶה שֶׁלֹּא גָזְרוּ עַל הָאָדָם שֶׁהוּא תַּחַת צָמִיד פְּתִיל בְּכָלִי חֶרֶס, מִפְּנֵי שֶׁהוּא דֹבֵר שְׂאִינוּ מְצוּי; וְכָל דֹּבֵר שְׂאִינוּ מְצוּי בָּרַב הָעֵתִים, לֹא גָזְרוּ בּוֹ.

ח. אַרְבֵּה שְׂבִין בֵּית לַעֲלִיָּה, וְטְמֵאָה בְּבֵית, וּקְדֻרָה נִתּוֹנָה עַל פִּי אַרְבֵּה, וּנְקוּבָה בְּכוֹסִם מִשְׁקָה הַקְדֻרָה טְמֵאָה, וְהַעֲלִיָּה טְהוֹרָה. הִיתָה שְׁלֵמָה כָּל שְׁבַעֲלִיָּה מֵאֲכָלִין וּמִשְׁקִין וְכָלִי חֶרֶס, טְהוֹר; אֲבָל הָאָדָם וְכָלִי שֹׁטֵף שְׁבַעֲלִיָּה, טְמֵאִים: שְׂאִין כָּלִי חֶרֶס חוּצָץ, אֲלֹא עַל הָאֲכָלִין וְעַל הַמִּשְׁקִין וְכָלִי חֶרֶס; וְכָל שְׁבַעֲלִיָּה זֶה הַטְהוֹרָה, כְּאֵלוֹ הוּא תַּחַת צָמִיד פְּתִיל בְּכָלִי חֶרֶס. וְטְמֵאוֹ אֵת הָאָדָם שְׁבַעֲלִיָּה זֶה, מִפְּנֵי שֶׁהוּא דֹבֵר הַמְצוּי.

ט. לְפִיכֶךָ אִם הִיָּה בַעֲלִיָּה זֶה כָּלִי מִתְּכוּת וְכִיוּצָא בּוֹ מָלֵא מִשְׁקִין הַכָּלִי טָמֵא טְמֵאת שְׁבָעָה, וְהַמִּשְׁקִין טְהוֹרִין. הִיָּה בָּהּ אִשָּׁה לִשָּׁה בַעֲרֵבָה שְׁלֵעֵץ הָאִשָּׁה וְהַעֲרֵבָה טְמֵאִין טְמֵאת שְׁבָעָה, וְהַבֶּצֶק טְהוֹר כָּל זֶמֶן שֶׁהִיא עוֹסֶקֶת בּוֹ; פֶּרֶשָׁה, וְחִזְרָה וּנְגַעָה בּוֹ טְמֵאתוֹ. וְכֵן אִם פָּנָה הַבֶּצֶק אוֹ הַמִּשְׁקִין לְכָלִי אַחֵר, מִכָּלִי שֹׁטֵף שְׁבַעֲלִיָּה נְטֵמָאוֹ בְּמַגַּע הַכָּלִי הָאֵחֶר.

י. הִיָּה עַל פִּי אַרְבֵּה זֶה שְׂאֵר כָּלִים הַמִּצִּילִין בְּצָמִיד פְּתִיל, שְׂאִינָן מִקְבָּלִין טְמֵאָה כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ, וּלְפִיכֶךָ אֵין מַגַּע עִם הָאָרֶץ מִטְמֵא אוֹתָן, אוּ שֶׁהִיָּה כָּלִי חֶרֶס הַטְהוֹר לְפָרָה אֲדָמָה אוּ לְקִדְשׁ, שֶׁהַכֹּל נֶאֱמָנִין עַל טְהוֹרָתָן הָרִי זֶה מִצִּיל עַל כָּל מָה שְׁבַעֲלִיָּה.

יא. הִיָּה אֶהֱל נָטוּי בַעֲלִיָּה, וּמִקְצָתוֹ מְרַדֵּד עַל הָאֲרֵבָה שְׂבִין בֵּית לַעֲלִיָּה הָרִי זֶה מִצִּיל, וְאִף עַל פִּי שְׂאִין גָּגוֹ עַל הָאֲרֵבָה: שֶׁהָאֶהֱל מִצִּיל בְּכֶסוּי, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ.